

Kooigevecht

Zondag 11 mei 2025, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Handelingen 9: 10-22

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied 'Kondig het jubelend aan' (Lied 659: 1, 2 en 6)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag: Psalm 66: 1 en 7
- Kyriëgebed
- Glorialied Psalm 100: 1, 2 en 4

WOORD

- Met de kinderen
Gebed
Gesprek: Van zwaard naar gereedschap
Lied met de kinderen: Vrede voor jou (Geroepen om te zingen, 15)
- Schriftlezing: Handelingen 9: 1-9
- Lied 'Wat zou ik zonder U geweest zijn' (Lied 800: 1 en 2)
- Schriftlezing: Handelingen 9: 10-22
- Lied 'Wat zou ik zonder U geweest zijn' (Lied 800: 4)
- Preek

Een paar weken geleden was er een uitzending van Buitenhof op NPO 1 waarin professor Beatrice de Graaf haar licht op de huidige politieke situatie mocht laten schijnen.

Beatrice de Graaf is hoogleraar 'Geschiedenis van de internationale betrekkingen' in Utrecht en een vaak geziene gast in televisieprogramma's als het gaat over terrorisme, of de machtsverhoudingen in de wereld.

En zij had in dat interview een interessante beschouwing over de huidige wereldpolitiek en met name ook over de manier waarop Donald Trump politiek voert.

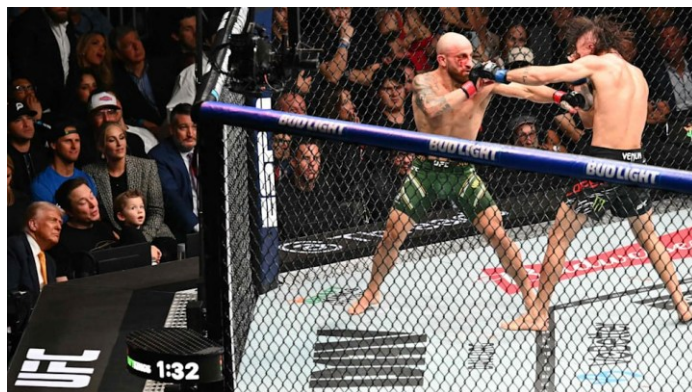
Donald Trumps politiek bestaat volgens Beatrice de Graaf niet uit probeersels, zo iets van: ik probeer eens iets en kijk wat er gebeurt, als ik Poetin tegemoet kom, als ik van Gaza een strandresort wil maken, of als ik absurd hoge handelstarieven invoer, en als het effect tegenvalt dan neem ik mijn uitspraken weer terug.

Volgens De Graaf zit daar een uitgedachte strategie achter.

Het is de strategie van het kooigevecht.

Niet voor niets waren Trump en Musk in de week dat de beurzen crashten niet druk bezig de schade te repareren, nee, ze bezochten dit Ultimate Fight kooigevecht. En Musk had voor de gezelligheid zijn vierjarige zoontje mee genomen.

En ook dat was niet zomaar, dat was een statement. Het statement van de strategie van het kooigevecht. De politiek van het kooigevecht behelst een nieuwe grondhouding in de politiek. Van strijd van intimidatie, van openlijke provocatie. En die grondhouding

voert momenteel wereldwijd de boventoon. De tegenkrachten van solidariteit en empathie zijn stil geworden.

De grondtoon die overheerst is die van strijd. De sfeer van woede, intimidatie, vechten.

Trump is, volgens De Graaf, niet zo maar een groot kind die aan de knoppen draait. En Amerika als speeltje gebruikt. Dit is zijn wereldbeeld. Dit is zijn visie op de economie, op menselijke relaties, op de wereldverhoudingen. Het is een strategie.

Voor Donald Trump is de wereldpolitiek een kooigevecht. En daarin moet je je altijd sterker voor doen, daarin moet je altijd de eerste klap uitdelen, daarin moet je hard schreeuwen en je spierballen laten zien om de ander te imponeren.

En zo vecht Trump zich door zijn politieke agenda.

In zo'n kooigevecht gaat het nooit om het compromis zoeken, of de nuance. Het is juist níet de bedoeling dat je je verplaatst in de anders en met hem of haar meedenkt. Laat staan meeleeft. Dat is juist een teken van zwakte. Als je dat doet dan ben je verloren, dan wordt er over je heen gelopen.

Tot zover de politieke beschouwingen van Beatrice de Graaf.

Nu terug naar de Bijbeltekst.

Die tekst van vandaag begin namelijk met een kooigevecht.

Want Paulus, hij heet nu nog Saulus, is zo'n vechtersbaas, zo'n mannetjesputter. Saulus leeft met hetzelfde wereldbeeld als Donald Trump en zijn volgelingen.

Ook Saulus is niet van de nuance. Hij en hij alleen heeft de waarheid in pacht. Hij treedt keihard op tegen iedereen die de ware joodse leer met voeten treedt. Hij verafschuwt die nieuwe leer, en de gedachte dat de stichter van die nieuwe leer, ene Jezus uit Nazaret, het bij het juiste eind zo hebben. Omdat hij God zo dichtbij brengt. Omdat Hij hem aanspreekt als zijn Vader. Omdat hij onreinen aanraakt, en vrouwen in het middelpunt zet, Omdat Hij zelfs heult met tollenaars en andere zondaars en tegelijkertijd Saulus' mede-farizeeën en Schriftgeleerden te kijk zet. Die Jezus van Nazaret vertegenwoordigt alles dat niet past in de politiek van het kooigevecht.

In Jeruzalem had Saulus hij al op niet mis te verstane wijze huisgehouden. De aanhangers van Jezus, aanhangers van De Weg zoals ze hier in Handelingen worden genoemd, worden opgepakt en terechtgesteld, net als de inquisitie deed in de zestiende eeuw. En vele messias-belijdende joden – het woord christen moest nog worden uitgevonden, ontvluchten Jeruzalem en komen in Damascus, zo'n 250 km noordelijker, minder religieuze joodse leiders daar en een andere romeinse provincie. Veiliger om je eigen geloof te belijden.

Tot vandaag. Want Saulus is nog lang niet uitgevochten. Hij wil korte metten maken met die nieuwlichters, overal, ook in Damascus en hij vraagt en krijgt toestemming van de hogepriesters om ook daar afgedwaalde joodse gelovigen te arresteren en terug naar Jeruzalem mee te voeren.

Dat is het enige juiste om te doen in de ogen van deze Saulus.

Korte metten maken met ketterse gedachten. De nieuwe leer van De Weg met wortel en tak uitroeien. Ik zal eens even laten zien wie hier de sterkste is!

En dat alles – uiteraard – in de naam van de God van Israël.

Het is dit gedachtegoed, het gedachtegoed dat nog steeds leeft, dat zelfs vaak de overhand heeft, bij Netanyahu en bij de nog extremere ministers in zijn kabinet, en bij Trump en bij Poetin. Je moet je tanden laten zien als je iets wilt bereiken, anders loop iedereen over je heen.

En dus gaat hij met een groep medestrijders op weg naar Damascus.

Om orde op zaken te stellen. Zo hoort dat.

En dan gebeurt het.

Onderweg. Het gebeurt altijd onderweg.

Abraham was zijn hele leven lang onderweg.

Mozes heeft het beloofde land nooit betreden, hij bleef onderweg
David werd gevormd als koning naar Gods hart op de vlucht voor koning Saul.
Jezus zelf leerde de leerlingen en het volk onderweg van stad naar stad en van dorp naar dorp.
En pas nog - op de dag van opstanding leerde Kleopas en zijn metgezel *onderweg*, van die onbekende man wat dat betekent: opstanding. Dat Jezus niet dood is maar leeft.
Onderweg naar Damascus wordt Saulus opeens omstraald door een licht uit de hemel en er klinkt een stem. Vuur en adem, alsof het Pinksterverhaal nog even bij deze Saulus wordt overgedaan.

‘Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?’ , klinkt er.

Waar komt die stem vandaan? Ja, uit de hemel natuurlijk, het is de stem van de Heer zelf. Maar ook uit het Oude Testament. Deze zin hebben we eerder gehoord. *Saul, Saul waarom vervolg je mij?* Het is precies dezelfde zin die David roept naar zijn koning, koning Saul, waarvoor hij al jaren op de vlucht is.

Waarom Saul, waarom doe je dit? Waarom word ik vervolgd, verdrukt, opgejaagd, niet serieus genomen, gebagatelliseerd?

Deze stem is de stem van mensen op aarde die verpletterd worden in het geweld van de machtigen, de geteisterde, de verbijsterde stem van de opgejaagden. De stem van hen die niet gezien wordt, waarover heen wordt geleefd, gewalst.

De stem van iedereen op deze wereld die slachtoffer zijn van de kooigevechten. De stemlozen Afrika, in de kledingfabrieken in Bangladesh, Oeigoeren in China, ongedocumenteerden in het Haagse bos.

Waarom vervolg je mij – in die stem klinkt hun stem. Het is de stem van de Heer zelf, de stem van de Mensenzoon: de stem van een ieder die niet gehoord wordt.

In het heersende wereldbeeld – toen en nu – verwacht je niet een hulpeloze roep van God, maar een machtswoord. Je verwacht dat Saulus op een grootste, majesteitelijke manier tot de orde wordt geroepen. Plechtig en krachtig: “Hierbij verklaar ik het Koninkrijk van God voor geopend”, maar zo gaat het niet in het Evangelie. Deze messiaanse stem is klein, angstig, gekwetst, in het nauw gedreven:

Saul, Saul, waarom vervolg je mij?

Inderdaad precies als David in I Samuel; 26. Wanhopig op de vlucht voor zijn koning Saul bij wie de macht naar het hoofd is gestegen. Hij is paranoia geworden. Een tiran.

En David is juist het omgekeerde. Hij is op de vlucht. Door schade en schande zal hij wijs worden. Hij is niet heroïsch, hij is een echte messias, een gezalfde des Heren.

Het is niet toevallig dat Saulus genoemd is naar koning Saul, en dat hij later Paulus mag heten – dat betekent kleintje. Dat is om hem op zijn plek te zetten. Want deze Saulus of Paulus, het blijft natuurlijk een eigenwijze betweter, maar hier, hier wordt hij bekeerd. Hier met deze ene zin uit de hemel leert hij wie de God van Hemel en Aarde is, en vooral wie Zijn zoon is. Wie de gezalfde des heren is. En vooral ook *hòe*: de Mensenzoon is zelf het tegenovergestelde van alles wat macht en kracht uitstraalt. De gezalfde des Heren is het toonbeeld van ruimte maken voor de ander, van empathie. Hij overschreeuwt zichzelf niet. Hij wordt stil en zoekt contact met de Hemel, met zijn Vader. De mensenzoon is het prototype van solidariteit. Hij is bereid de minste te zijn. Hij is bereid tot het uiterste te gaan. Hij geeft zijn leven voor een ander. Hij draagt jouw last. Hij gaat voor jou door het vuur. Door de dood heen.

Het is te veel voor Saulus.

Dit is zo anders dan de God waar hij voor strijdt.

Ja, het is dezelfde God, laat dat duidelijk zijn. Maar deze kant van God heeft Saulus nooit toe willen laten. Natuurlijk weet hij waar die zin uit de hemel op wijst. Natuurlijk kent hij als geen ander het verhaal van Saul en David, maar dat betekent dat de Jezus van Nazaret, die hij vervolgd, dat die Jezus juist Gods woord *lééft* in Woord en Daad. Dat het kiezen voor de kleinste

juist hoort bij de opdracht van het Evangelie, dat de kruisdood juist onderdeel was van Gods manier om te laten zien hoe je het echte leven kunt bereiken, het leven naar Gods hart – tja dat duurt wel even voordat dat bij deze fanatieke kooivechter Saulus is ingedaald.

Saulus – Paulus de ijveraar, de activist, de extremist.

Hij geeft zich gewonnen. Het licht breekt door. De Schrift heeft gelijk. De vervolgenden hebben gelijk, Die Jezus van Nazaret had gelijk. Zo is God liefdevol en genadig. Door een van ons te worden. Maar dat gebeurt bij Saulus pas op de derde dag.

Wanneer anders.

Drie dagen lang bleef hij blind en at en dronk hij niet.

En dan is het alsof er schellen van Saulus' ogen vielen; hij kon weer zien, stond op en liet zich dopen.

De kooivechter, wordt een mens die zijn zwakheden onder ogen ziet.

Die durft toe te geven en te veranderen.

De kooivechter wordt een mens naar Gods hart. Die niet zelf hoeft te winnen, maar die het beste met de ander voor heeft.

Hij leert dat Gods woord juist daar klinkt, bij wat wij verliezers noemen. In het hooggebergte van Kasjmier. Bij jonge asielzoekers die een dagje naar de Efteling zouden gaan. Bij de familie Babayants in de Open Hofkerk in Kampen.

God is juist daar bij wat wij verliezers noemen.

En dan moet je je zelf de vraag durven stellen.

Wie is hier nu eigenlijk de verliezer?

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied 'De Heer heeft mij gezien en onverwacht' (LvdK 487: 1 en 3)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'Waar God de Heer zijn schreden zet' (Lied 723)
- Zegen